

doktorgradskandidater og en rekke spennende prosjekter kan nok instituttet se fremtiden lyst i møte.

Tittelen på denne anmeldelsen er ikke ondsinnet ment. Et skrytealbum er noe særlig besteforeldre trekker opp for å vise frem det de er stolte av. De som står bak Instituttet for kirurgisk forskning har all mulig grunn til å være stolte over det de har oppnådd. Det rettferdiggjør etter min mening den formen de har valgt for denne trykksaken. Papir og trykk er av meget høy kvalitet, og boken inneholder en rekke fargebilder. Ganske mange av bildene (16) er imidlertid svært personfokustert og således ikke så veldig informative utover at de viser hvordan sentrale personer ser ut. Her kunne man nok ha vært mer kritisk i redigeringen og satset på bilder som bedre illustrerer forskningsprosjektene. Så vidt jeg kan se, er det bare tre til fire bilder som med noe velvilje kan sies å vise pågående forskning.

Det fremgår ikke klart av publikasjonen hvem som er målgruppen. Den er utgitt av instituttet, og det er ikke oppgitt noen pris, så den er antakelig ikke i salg. Mest sannsynlig er den til «innvortes bruk». I så fall er det uproblematisk at den er såpass panegyrisk. Det er imidlertid å håpe at dette viktige instituttet til sitt neste jubileum om ti år satser på en mer objektiv historisk fremstilling. Kanskje kunne det være en tanke å la utenforstående fagfolk vurdere instituttets betydning?

Knut Wester
Nevrokirurgisk seksjon
Universitetet i Bergen

Dialogfilosofi og dialog i medisinen

Svare H.

Den gode samtalen

Kunsten å skape dialog. 289 s. Oslo: Pax, 2006. Pris NOK 338
ISBN 978-82-530-2944-3

Har du til nå latt ideene til dialogfilosofi som Martin Buber, Hans-Georg Gadamer eller Hans Skjervheim gi deg et rikere perspektiv på samtalen med pasienter på kontoret? Ikke helt sikker? Denne forfatteren tar mål av seg til å bringe

refleksjon om dialog inn i en form som kan leses selv uten spesiell bakgrunn i filosofi. Å være lege kan – på en god dag – være å få møte mennesker som søker nettopp deg for en samtale om noe de opplever som viktig. Samtalen som fører frem erindring –

anamnesen – er på de fleste medisinske felter blant våre viktigste diagnostiske hjelpemidler.

Men medisinsk samtale har betydning utover den instrumentelt diagnostiske. Dialogen kan avklare, lutre, trøste og være til hjelp. Dialogen har dessuten verdi utover sine virkninger fordi den er et moralsk møte. Slik må den vurderes som rett, ikke ut fra et resultat utenfor handlingen selv, men ut fra i hvilken grad den blir utført i samsvar med en rett målestokk, dvs. at den er sannferdig og oppriktig. Målet for samtalen er også å finne i gjennomføringen.

Denne boken gir en innføring i dialogens teori og filosofi. Forfatteren er idéhistoriker og filosof med erfaring med dialog fra filosofisk praksis, fra organisasjonsliv og som forsker. Målgruppen er «alle som er opptatt av å styrke dialogen», og spesielt alle som har et arbeid der dialog står sentralt. Innholdet bygger på forfatterens erfaringer, hans samtaler med andre og ikke minst på lesning av dialogfilosofier. Forfatteren øser av store kunnskaper, men greier likevel å gjøre stoffet lett tilgjengelig. Boken er en innføringstekst som gir deg mulighet til å lete videre i referansene. Her er en tydelig inndeling, retoriske spørsmål, oppgaver, og tekst i rammer, alt som hjelpemidler for å kunne nærme seg stoffet. Innføringskapitlene tar leseren raskt inn i hvordan dialog kan forstås, om språk og dialog som vei til innsikt, om dialog som selvdannelse, om undring og metasamtaler, og om trusler mot en god dialog.

Jeg synes de teoretiske innledningskapitlene og presentasjonen av sokratisk dialog er gode. Her finnes stoff som er kjent fra humanistisk medisin og psykologi, og som i denne boken begrunnes ut fra filosofi. Kapitlet om neosokratisk dialog minner om kjente tilnærminger både fra familierapi og fra gode fora for faglig refleksjon. Praktiske eksempler fra arbeidslivet minner om systemteoretiske tilnærminger.

En tekst om den gode dialogen kan stå i fare for å nærme seg en grense for hvor pyntelig våre verbale omgangsformer bør være, enkelte eksempler kan nærme seg en godtrohetens asymptote. Diskusjonen av idealet om jevnbyrdig makt i dialog synes jeg toner ned den betydelige definisjonsmakt – samtalemakt – som ligger i å ha kognitiv-verbal begavelse og trening. Dette blir særlig tydelig i diskusjonen av dialogen i samfunnet.

Forfatteren har rett når han oppsummerer: Dialogen er en livsbetingelse vi ikke greier oss uten. For en medisiner er dette inspirerende lesning. De samtalen jeg deltar i hver dag bærer med seg langt flere muligheter enn de jeg bruker. Boken egner seg for alle leger med interesse for dialog i medisinen – for dialogmedisin.

Per Stensland
Sogndal legesenter
Sogndal

Det andre blikket

Klyve O.

Det andre blikket

Dikt. 69 s. Oslo: Cappelen, 2006. Pris NOK 229
ISBN 82-02-26143-0

Dette er en diktsamling med en ytre ramme der en datter tar oss med på besøk til sin 85-årige mor som er på institusjon og som ikke lenger husker datterens navn. Odveig Klyve formidler gjennom korte

prosadikt et livsløp – ved hjelp av kresent valg av ord.

Det første diktet gir en presentasjon: «Du er så liten – no – der du sit i den – mjuke stolen – og tek imot dagane dine...»

Diktene gir innblikk i de første tegnene på sykdommen, ordene som ble borte, streifet av noe uforståelig.

Vi beveger oss i tid mellom sykehjem og barndom: her-og-nå-situasjonen i rullestolen på institusjonen med sine lukter og sine travle engler, og barndomstid med en klok mor som skapte rom for de store fortellingene og eventyret og tryggheten. Vi aner smerten av å oppleve at mor forsvinner i en verden og tilstand som krymper på alle plan, umulig å bli med inn i, vanskelig å ta del i, om enn ønskelig. Innsikten i at datteren bare kjente en del av morens liv – den delen hennes eget liv var med i.

Sentralt blir også datterens tilbakevendende spørsmål: Hvem er jeg i forhold til deg nå? Hvem er du i forhold til meg?

Dette er en diktsamling som formidler brokker av en livshistorie, en reise i to sinn berørt av en demenssykdom, og en kjærlighetserklæring til en elsket mor.

Klyve holder seg langt unna svulstige begreper og floskler, og nettopp derfor blir det tiltalende og nært. Diktene formidler det daglige og nære sammen med det store underliggende usagte.

Diktsamlingen kan anbefales fagfolk som har/kommer til å få med denne pasientgruppen å gjøre, pårørende som er berørt av denne problemstillingen, men også andre som ikke har dette så nært innpå livet, men er villige til å bruke «det andre blikket»:

...Du må bruka det andre blikket
det som ser
at alt er mogleg

Eva Anfinnsen
Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse
Tønsberg